

Birkagårdens
folkhögskola

Elevassistent

Kursplan

Inriktning: Elevassistent med möjlighet att jobba inom skolans alla stadier samt folkhögskola

Målgrupp: Deltagare i Arbetsförmedlingens program Jobb- och utvecklingsgarantin

Nivå: Yrkeskurs på folkhögskola

Studieort: Stockholm

Studietakt: 100 %

Studietid: 11 februari 2019 - 14 januari 2020

Antal deltagare: Max 25

Huvudområde: Socialt och pedagogiskt arbete

Kursintyg: Kursintyg erhålls efter avslutad utbildning där det framkommer vilka kunskaper och kompetenser som deltagaren fått genom kursen.

Kursens syfte

Genom utbildnings- och kompetenshöjande insatser skapa förutsättningar för människor som står till arbetsmarknadens förfogande att göra en insats i samhället genom arbete i skolan. Genom nyförvärvade erfarenheter och kunskap i att skapa bättre förutsättningar för att lättare få eller behålla ett arbete, samt motverka brist på arbetskraft inom yrken som genom sitt arbete bidrar till att stödja elever och lärare i skolan. Efter avslutad utbildning, ska deltagarna vara en del i det pedagogiska arbetet med elever och klasser. Kursen genomförs utifrån Folkhögskolans filosofi och särart.

Kursmål

Kunskap och förståelse

- som krävs för att utöva självständigt stödjande arbete på individ-, grupp- och klassnivå

- om det svenska skolsystemet på alla stadier och former
- över samspelet mellan elevernas lärande och deras sociala, fysiska och kulturella miljö
- om förhållanden i det mångkulturella samhället som påverkar livsvillkoren för eleverna med skilda sociala och kulturella bakgrunder
- för olika pedagogiska modeller och teorier som lärarna använder sig av i olika sammanhang
- för samspelet mellan elevens sociala situation, levnadsvillkor, fysiska och psykiska hälsa samt funktionsförmåga i förhållande till skolans krav och förväntningar
- för lagar och riktlinjer som gäller för alla som jobbar med barn i skolan
- om ledning, organisering och uppföljning av socialt arbete och socialpedagogiskt arbete.

Färdighet och förmåga

- med stöd i lärarens pedagogiska planering lägga upp sitt eget stödjande arbete med elever i klasser och grupper
- att vara ett administrativt stöd för läraren i dennes pedagogiska arbete
- om kommunikationstekniker för bättre samspel mellan hem och skola
- att obehindrat kunna använda sig av förvärvade kunskaper och erfarenheter efter praktiktiden
- att tillsammans med läraren, lägga fram ett stödjande arbete för att möta elever med funktionsnedsättningar
- kunna övergå i från att arbeta med enskilda elever till att jobba med grupper eller hela klassen beroende på behov och situation
- att avlasta läraren genom att ta hand om praktiska och administrativa göromål (t.ex. blankett- och informationshantering, kopiering och iordningställande av teknik, m.m.)

Kursinnehåll och struktur

Kursen är en ettårig utbildning med 50 % praktik och 50 % teori. Det är Arbetsförmedlingen som

anvisar deltagare som ingår i Jobb-och utvecklingsgarantin till kursen. Kursen delas i 4 perioder om cirka 3 månader vardera.

Period 1 december 2017 – februari 2018

Period 2 mars 2018 – maj 2018

Period 3 juni 2018- augusti 2018

Period 4 september 2018 – december 2017

Praktik eller Arbetsplatsförlagt lärande (APL)

Praktikplacering sker under period 1 i samråd med varje deltagare och respektive mottagande skola som även utser handledare under praktiktiden. Det är endast kursdeltagare som har inkommit med utdrag ur belastningsregistret, och som kan godkännas enligt skollagen, som får påbörja sin praktik. Kursdeltagarna har möjlighet att själva hitta en praktikplats förutsatt att den går i linje med kursens form och syfte.

Lokaler

Teoriundervisningen sker i ABF-huset, Sveavägen 41.

Studietakt

100%, varav 50% är praktik och 50% teori. En studietimme motsvarar en klocktimme på 60 minuter.

Övrigt

Vid behov kan såväl litteraturen som studie- och kursplanen ändras efter kursstart. Även lokal för de teoretiska studierna kan komma ändras under kurstiden.

Bakgrund

Birkagårdens folkhögskola har, tillsammans med Arbetsförmedlingen, beslutat om att starta en ettårig kurs på heltid för "Elevassistenter". Förutom praktik på 50 %, är yrkesintroduktion, psykologi, pedagogik, metodik, sociologi, det svenska skolsystemet och administration i skolan självklara moment i kursen.

Möjligheten till den nya kursen är ett beslut av regeringen där folkhögskolor kan starta kurser inom ramen för "Yrkeskurser inom bristyrken". Detta sker i direkt samverkan med Arbetsförmedlingen som anvisar deltagare utifrån kursens givna kriterier.

Målet är att erbjuda deltagare i jobb-och utvecklingsgarantin plats på yrkeskurser på folkhögskola. Folkhögskolan och det lokala arbetsförmedlingskontoret har ett gemensamt ansvar för att platserna på yrkeskurserna utnyttjas optimalt och att målsättningen uppnås. Deltagarna ska efter avslutad utbildning få ett intyg från folkhögskolan där det framkommer vilka kunskaper och kompetenser som deltagaren förvärvat genom kursen.

Studieplan

Kursintroduktion

- Information kring kursen
- Skapa en ny grupp
- Studieteknik
- Förberedelse inför praktik (APL)

Yrkesintroduktion Elevassistent

Elevassistenter arbetar i skolan och hjälper elever som behöver stöd för att kunna följa med i undervisningen. Det kan till exempel handla om läs-och skrivsvårigheter, koncentrationsproblem, psykosociala svårigheter och eller olika typer av funktionsnedsättningar. Arbetsuppgifterna kan variera mycket och det gör arbetet omväxlande och givande för den som vill arbeta med barn. Men jobbet ställer också krav på både kompetens och personliga egenskaper hos de som arbetar inom yrket. Exempel på arbetsuppgifter kan vara att hjälpa eleven att finna ro i sina studier och att hjälpa till att hitta individuella lösningar för att eleven ska kunna tillgodogöra sig kunskap. Det kan också röra sig om att träna på vardagliga arbetsuppgifter, att vara ett stöd för eleven på raster, i omklädningsrum och på utflykter med mera. Elever som har någon form av funktionsnedsättning är ofta berättigade till att ha en assistent både under lektionstid och i fritidsverksamheten. Som elevassistent finns man då med under elevens hela skoldag, överallt där eleven befinner sig. Med återkoppling i din egen praktik kommer du att få stöd och handledning, i grupp och individuellt, för att du ska kunna forma ditt eget arbete utifrån skolans behov, men också utifrån dina egna förutsättningar. Till samtliga delar tillkommer dagsaktuella artiklar och texter, men även program från både SR, Kunskapskanalen, UR och andra medier som anses vara viktiga inslag ämnet. Ingår gör även frågor om arbetsmiljö och om arbetsrättsliga frågor m.m

Psykologi

Det finns många föreställningar om vad psykologi egentligen är eller innebär. För någon handlar psykologi om självreflektion, ett inåtskådande och en strävan efter att finna svar på frågor som varför jag är den jag är, varför jag gör som jag gör och varför jag känner som jag känner. För andra handlar psykologi i första hand om tänkande, inlärning och problemlösning. Ytterligare någon menar att psykologi i första hand handlar om beteende, vad vi gör och vad vi inte gör, inte minst för att såväl tankar som känslor inte går att observera eller mäta. Psykologi som vetenskap handlar om ett systematiskt utforskande av människors upplevelser och beteenden. Man utgår från att människan är både en biologisk varelse frambringad av och underkastad

evolutionens krafter och en social och kulturell varelse som söker mening och tolkar sig själv och sin situation i världen – medveten om sin egen förgängelse. Som elevassistent förväntas Du kunna förstå de olika situationer som inträffar i klassrummet och i elevgrupper. Därför är grundkunskaper i psykologi ett bra verktyg att ha. Under kursens gång kommer Du att läsa ämnet psykologi vars syfte är att skapa förståelse över grunderna i olika psykologiska företeelser. Kursen kommer att delas in i Kommunikation, Konflikthantering samt Mobbning och kränkande behandling. Kursens tre delområden är en introduktion på grundläggande nivå. Till samtliga delar tillkommer dagsaktuella artiklar och texter, men även program från både SR, Kunskapskanalen, UR och andra medier som anses vara viktiga inslag i ämnet.

Del 1. Kommunikation

Kommunikation är en social process som innebär att dela tankar, känslor och erfarenheter med andra. Kommunikation bygger på ömsesidighet och gemenskap med omgivningen. Fungerande kommunikation är en förutsättning för lärande. För att kunna delta i undervisningen och få förutsättningar att nå skolans mål behöver eleven en miljö där omgivningen anpassar kommunikationen efter behoven. Att kunna kommunicera innebär att ha möjlighet att t.ex. uttrycka sina känslor, uttrycka sina behov, berätta vad man varit med om, berätta om framtiden, ropa och påkalla uppmärksamhet, m.m.

I denna delkurs ska Du kunna arbeta med din egen förståelse och insikt över hur Du kan vara ett stöd i barns och ungdomars kommunikativa processer. Kursen varvas mellan teori och praktiska övningar.

Del 2. Konflikthantering

Konflikter kan ha olika orsaker; det kan handla om sakfrågor, attityder och beteenden. Ibland startar konflikten om en sakfråga men förvandlas till en relationskonflikt. Det är inte ovanligt att konflikter eskalerar till fysiskt våld bland barn och ungdomar i skolan. Det är viktigt att alla som jobbar på skolan förstår den gruppdynamik som uppstår när människor kommer samman och lär sig hantera konflikter. De teoretiska inslagen kommer att varvas med gruppövningar och handledande samtal utifrån kursdeltagarnas intryck och upplevelser på sina respektive praktikplatser.

Del 3. Etik i skolan

Det man brukar kalla för mobbning är när någon kränks. Barn kan kränkas av andra barn eller av vuxna. Ordet mobbning kan vara problematiskt, bland annat för att det inte används i lagtext. Därför är det bra att känna till att mobbning kan vara trakasserier eller kränkande behandling. De begreppen har stöd i lagen. En av huvudprinciperna i FN:s konvention om barnets rättigheter är att barn och vuxna har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras. En annan huvudprincip handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör barnet. Skollagen och diskrimineringslagen är några av de lagar som skyddar barn och elever. En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn och elever har samma rättigheter oavsett etnisk tillhörighet, religion, eller annan uppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Alla elever har rätt att vistas i skolan, förskolan och på fritids utan att utsättas för någon form av kränkande behandling. I detta delmoment kommer

kursdeltagarna att gå igenom olika sorters kränkningar men även härskartekniker som används bland barn och ungdomar på skolan.

Pedagogik och metodik

Undervisningen i ämnet pedagogik ska syfta till att kursdeltagarna utvecklar kunskaper om hur barn och ungdomar lär, utvecklas och socialiseras i olika sammanhang samt kunskaper om olika teorier om det. Deltagarna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur synen på kunskap och lärande har förändrats och hur det har påverkat såväl fostran som undervisning. De ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur människor, i allmänhet, formas av och själva skapar sociala sammanhang och kulturer. I undervisningen ska kursdeltagarna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur värderingar och kunskaper skapas, lever kvar och förändras inom olika kulturer, samhällen, institutioner och grupper av människor. Deltagarna ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om människors liv och växande i olika miljöer. Genom undervisningen, som ska spegla intryck och upplevelser inhämtade under praktiken, ska kursdeltagarna ges möjlighet att utveckla kunskaper om barn och ungdomars interaktion och kommunikation samt om pedagogiskt ledarskap som vuxna utövar i det vardagliga arbetet. Undervisningen ska leda till att kursdeltagarna utvecklar förmåga att möta och pedagogiskt leda elever i olika situationer och att skapa goda villkor för deras lärande och växande. Problemlösning och handlingsberedskap ska stimuleras i undervisningen med syftet att alltid och i alla situationer vara ett stöd för läraren såväl i klassrummet som i skolgården. Genom fältstudier under praktiktiden, ska eleverna ges möjlighet att få inblick i och erfarenhet av sociala och pedagogiska sammanhang. Något som är väsentlig för rollen som elevassistent. Ämnet delas i tre olika områden som var och en varvas mellan teoretiska inslag och praktiska övningar. Kursens tre delområden är en introduktion på grundläggande nivå avsedda för att skapa insikt i vad pedagogik är samt dess arbetsområden. Till samtliga delar tillkommer dagsaktuella artiklar och texter, men även program från både SR, Kunskapskanalen, UR och andra medier som anses vara viktiga inslag ämnet.

Del 1. Kunskap och förståelse

Med hjälp av litteraturen men även aktuella artiklar och texter ska kursdeltagaren kunna tillgodogöra sig tankar och företeelser kring begreppen utifrån ett pedagogiskt och sociologiskt synsätt. Syftet är att kursdeltagaren ska kunna kommunicera utifrån ett gemensamt språk med läraren och andra som blir naturliga samarbetspartners i deltagarens framtida arbetsplatser.

Del 2. Pedagogiska teorier och modeller

I detta delmoment kommer att lyftas fram olika pedagogiska teorier och modeller som har präglat den svenska skolans utveckling. Syftet med ämnet är endast att ge kursdeltagare en kort översikt över olika teorier och modeller, men även filosofiska förhållningssätt. Bland alla som har bidragit till det pedagogiska utvecklingen kommer särskilt uppmärksamhet läggas på Dewey, Montessori, Freire, Key, Grundtvig, Freinet, Reggio Emilia, Steiner, Vygotskij och Piaget.

Del 3. Specialpedagogik

En funktionsnedsättning/funktionsvariation kan ge konsekvenser för individens lärande. Därför är valet av pedagogiska strategier, läromedel och andra lärverktyg avgörande för elevens delaktighet i undervisningen. Även utformningen av den fysiska miljön är viktigt för elevens möjlighet att nå målen. Som elevassistent kommer kursdeltagaren att bli elevens och lärarens närmaste samarbetspartner i klassrummet. Därför är deltagarens förståelse och insikt i ämnet, avgörande inför det framtida arbetet med barn och ungdomar i skolan.

Sociologi

Syftet är att kursdeltagaren ska förvärva grundläggande kunskaper i sociologi med särskild tonvikt på samhälls- och beteendevetenskapliga perspektiv med tonvikt på barn och ungdomar. Inom delkurserna behandlas aktuella problem på samhälls-, grupp- och individnivå ur ett sociologiskt perspektiv.

Undervisningen kommer att bestå av föreläsningar, självständigt arbete individuellt och i grupp, obligatoriska presentationer, m.m. Inom delkursen behandlas aktuella problem på samhälls-, grupp- och individnivå ur ett sociologiskt perspektiv. Genom fältstudier under praktiktiden, ska deltagarna ges möjlighet att få inblick i och erfarenhet av sociala sammanhanget. Främlingskap, utanförskap och motstånd belyses i kursen utifrån kultursociologiska teorier om migration, kolonialism, postkolonialism, kön, sexualitet och klass. I ämnet lyfts också fram hur ungdomsgrupper i samhället gör motstånd mot rådande ordningar genom alternativa livsstilar och sociala rörelser.

Kursens tre delområden är en introduktion på grundläggande nivå avsedda för att skapa insikt i vad sociologisk tänkande är samt dess praktiska användningsområden. Till samtliga delar tillkommer dagsaktuella artiklar och texter, men även program från både SR, Kunskapskanalen, UR och andra medier som anses vara viktiga inslag i ämnet.

Del 1. Kulturmöten

Sverige är idag ett mångkulturellt samhälle och det är viktigt att ha en god förståelse för människor vi möter i vår vardag och i vårt arbete. I ämnet kommer begrepp som kultur, etnicitet, nationalitet och religion att lyftas och pratas kring. Syftet är att få en ökad förståelse för beslut och ställningstaganden i samband med det arbetet deltagaren kommer att genomföra i sin framtida roll som elev- och lärarassistent.

Undervisningen i ämnet ska syfta till att kursdeltagaren utvecklar kunskaper om olika samhällsförhållanden och om hur människor formas av och skapar samhällen, kulturer och identiteter. Deltagaren ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om olika teorier som finns om detta. Syftet är att undervisningen ska leda till att deltagarna utvecklar kunskaper om barn och ungdomars handlingar, sociala relationer och sociala processer med utgångspunkt i såväl samhällsförändringar som deras möten i vardagen.

Del 2. Socialt arbete

Villkor inom elevhälsoarbete, förutsättningar och ramar inom skolan, barns normalutveckling samt kunskaper om risk och skyddsfaktorer, aktuell lagstiftning, riktlinjer och synsätt som styr socialt arbete och elevhälsoarbete, men också samverkan mellan skola och barn är några områden

som kommer att lyftas i ämnet. Målet är att kursdeltagaren, i sin egen utveckling, ska kunna använda sig av aktuella teorier och metoder som stöd. Det innebär bland annat att deltagaren blir bättre rustad för att hålla samtal med barn och unga i samarbete med annan skolpersonal

Del 3. Barn-och ungdomar i samhället

Ett flertal begrepp har använts för att beskriva de ökade skillnader i levnadsvillkor mellan olika befolkningsskikt som vuxit fram i Europa de senaste årtiondena. Hit hör till exempel fattigdom, marginalisering och socialt utanförskap. En del av dessa begrepp har kritiserats för att verka stigmatiserande, andra för att vara endimensionella. I ett europeiskt perspektiv har socialt utanförskap (social exclusion) seglat upp som det främsta begreppet. Något förenklat kan socialt utanförskap beskrivas som ett utvidgat fattigdomsbegrepp, där hänsyn tas till bristande resurser inom en rad livsområden. Vid sidan av utestängning från arbete och konsumtion omfattar socialt utanförskap exempelvis brister i boendemiljö, utbildning och hälsa, brister i politiska resurser och sociala relationer, samt utsatthet för våld. Barn i Sverige trivs oftast ganska bra med livet. Men den psykiska hälsan bland unga har försämrats under senare år, särskilt bland flickor i tonåren. En del får ångest. Andra känner oro, blir ledsna eller har svårt att sova och en del lider av ätstörningar. För många barn och ungdomar är skolan en stor källa till stress, där många känner krav på att lyckas. De senaste åren har skolan pressats för att klara av den stora andel nyanlända som dagligen kommer till landet. Personalen måste hitta nya arbetsformer för att kunna erbjuda den hjälpen till dessa oftast traumatiserade elever. Syftet med arbetsområdet är att kursdeltagarna ska tänka sociologiskt kring samhällsaktuella frågor som berör skolan.

Det svenska skolsystemet

Som elevassistent förväntas man att ha en god förståelse över det svenska skolsystemets form och funktion. I detta moment kommer kursdeltagarna att fördjupa sig i samtliga skolformer för barn och ungdomar (förskola, förskoleklass, skolbarnsomsorg, grundskoleutbildning, gymnasieutbildning och särskolan). Förståelsen kommer att byggas såväl ur historiskt som samhällspolitiskt perspektiv. Området är indelat i fyra delar och deltagarna förväntas ha en mycket god förståelse över det svenska skolsystemet efter avslutad kurs.

Del 1. Skolans historia och utveckling

Den första fasta barnskolan i Sverige anses vara den, som inrättades i Sigtuna 1617, men det skulle dröja ända fram till 1842 innan skolan skulle bli obligatorisk som folkskola. Ytterligare 50 år skulle dröja innan grundskolereformen 1971. En historisk tillbakablick, ur ett samhällsociologiskt perspektiv, kommer ge kursdeltagarna större inblick och förståelse om den moderna skolan i Sverige.

Del 2. Skolformer

En god förståelse över skolsystemets samtliga former är en förutsättning för att som elevassistent kunna bygga kommunikationsbroar mellan skolan, hemmet och eleverna. Detta kommer ämnets första period att handla om.

Del 3. Skoljuridik

Som elevassistent krävs det, i likhet med alla andra yrken inom skolan, en god kännedom om vilka lagar och förordningar som styr skolan i vardagen. Kursdeltagarna ska vara väl förtrogna med begrepp som t.ex. skolplikt, sekretess, tystnadsplikt, läroplan, m.fl.

Del 4. Styrdokument

Som elevassistent, kommer kursdeltagaren att bli elevens och lärarens närmaste samarbetspartner i klassrummet. Förståelsen över skolans läroplaner och dess uppbyggnad samt form och funktion är avgörande för det goda samarbetet.

Administration i skolan

Arbetsområdet byggs upp och formas utifrån skolornas, men även kursdeltagarnas behov. Därmed innebär det en stor individualiserad nivå mellan kursdeltagarna.

Praktik eller Arbetsplatsförlagt lärande (APL)

50 % av utbildningen består av arbetsplatsförlagd praktik med handledning. Praktik eller Arbetsplatsförlagt lärande (APL) sker därför tre arbetsdagar/vecka förutom vid kursstart samt när mottagande skola har skollov. Praktiken är på **heltid** men det är skolans behov som styr arbetstiden och detta innebär att den dagliga arbetstiden kan variera över tid och mellan olika kursdeltagare. Praktiken samordnas med mottagande skola. Förutom i Stockholms stad, kan praktikplatserna vara förlagda i Stockholms län. Kursdeltagaren kan välja att göra sin praktik på en eller två olika skolor under kurstiden beroende på om önskemål finns om att bredda sin kompetens genom att prova på olika skolformer. Personal från Birkagårdens folkhögskola kommer göra praktikbesök minst två gånger under utbildningen.

Studiebesök

Kunskap och kännedom över olika pedagogiska arbetsformer och metoder är en förutsättning för att varje kursdeltagare ska kunna utveckla sin egen arbetsform. Denna kunskap utgör också grunden i varje kursdeltagares förutsättningar av att kunna hitta vägar för vidare utveckling och fortbildning. Varje studiebesök planeras och genomförs i samråd med kursdeltagarna för att därmed säkerställa både nyttan och kvalitén med avseende på kursens form och funktion.

Egen studietid

Elevassistentkursen är en heltidsutbildning. Det innebär att deltagarna arbetar totalt 40 h/vecka. Studenterna disponerar varje vecka tid för egna studier. Med egna studier menas tid för att läsa kurslitteraturen, arbete med inlämningsuppgifter, grupparbeten samt förberedelser inför redovisningar etc.

Deltagare med funktionsvariation/funktionsnedsättning

Deltagare som behöver särskilt stöd för att kunna genomföra sina studier kan få hjälp med det. Bedömningen av hjälpbehovet sker individuellt och med hänsyn till funktionsvariationen och undervisningens upplägg. Om detta berör dig, ombeds du ta kontakt med personal på Birkagårdens folkhögskola vid kursstart.